

A yellow sculpture of a man's head and shoulders, shown in profile facing right. The sculpture has a textured, almost weathered appearance. It is set against a dark, textured background.

ROZUM *i* WOLA

Kazimierz Twardowski
i jego wpływ na kształt
kultury polskiej XX wieku

Wydawnictwo

Academicon

WŁADYSŁAW WITWICKI (1878–1948): Żadne stronnictwo polityczne nie mogło o nim powiedzieć: „To nasz człowiek”. Ale musi to o nim powiedzieć każdy oświecony Polak... Muszą to o nim powiedzieć wszyscy, którzy prawdzie służą i prawdy szukają z otwartymi oczami, bez względu na to, jakim językiem mówią i piszą... **JAN ŁUKASIEWICZ (1878–1956):** Główna rzecz, jaką zawdzięczam Twardowskiemu, to... zdolność do jasnego układania i przedstawiania najtrudniejszych nawet zagadnień i poglądów. **TADEUSZ KOTARBIŃSKI (1886–1981):** Tuż przed śmiercią... Profesor mówił..., że jest szczęśliwy. I podawał racje po temu. Powoływał się na swój wiek – piękny wiek; nie przewidywał tak długiego żywota. Doczekał niepodległej Polski i to dlań było źródłem trwałej radości. Osobliwie zaś cieszył się ze stosunku uczniów do Niego, stosunku zgoła wyjątkowego: stosunku, z którego niezwykłości zdawał sobie sprawę... **WŁADYSŁAW TATARKIEWICZ (1886–1980):** Mych mistrzów marburskich podziwiałem, ale nie miałem najmniejszej ochoty iść ich torem... Po doktoracie pojechałem... do Lwowa; chciałem się dowiedzieć, jak pracują Polacy. Od razu przekonałem się, że pracują inaczej i lepiej: szkoła Twardowskiego uczyła właśnie, jak pracować naukowo. **KAZIMIERZ AJDUKIEWICZ (1890–1963):** Wiele z tych Jego dzieł, którym swe gorliwe wysiłki poświęcał, przestało istnieć. Nie istnieje Jego Zakład Filozoficzny; nie istnieje Uniwersytet Jana Kazimierza. Jedno jednak z tych dzieł przetrwało wszystkie wstrząsy i burze. Przetrwał posiew, który rzucił w dusze swych słuchaczy i który to posiew przekazywali dalej: wierne przestrzeganie naczelných przykazań rzetelności naukowej w filozofii i w każdej innej nauce... **ROMAN INGARDEN (1893–1970):** Twardowski... zdołał... w pokoleniu młodszych od siebie filozofów polskich – a także w ogólnej świadomości oświeconego społeczeństwa – wyrobić żywe i trwałe przekonanie, iż można i należy filozofię uprawiać w sposób intelektualnie i moralnie odpowiedzialny. **IZYDORA DĄMBSKA (1904–1983):** Z metodologicznych dyrektyw uprawiania filozofii ze szczególnym naciskiem podkreślał zawsze Twardowski postulat jasności i ścisłości języka oraz postulat antydogmatyzmu i krytycyzmu w analizie logicznej zagadnień, pojęć i twierdzeń filozoficznych... Miłość dwóch ideałów: prawdy obiektywnej i moralnego dobra – szła u niego w parze z ukochaniem młodzieży.

ISBN: 978-83-953549-7-7

Patronat medialny

 filozofuj!

ROZUM i WOLA

Kazimierz Twardowski
i jego wpływ na kształt
kultury polskiej XX wieku

Wydawnictwo Academicon

Centrum Badań nad Tradycją Szkoły Lwowsko-Warszawskiej

Seria Wydawnicza

Tom 4

ROZUM i WOLA

**Kazimierz Twardowski
i jego wpływ na kształt
kultury polskiej XX wieku**

Redakcja:
Jacek Jadacki

Lublin 2021

Recenzenci tomu: **prof. dr hab. Piotr Gutowski,**
dr hab. Marek Rembierz, prof. UŚ

Przygotowanie wydawnicze: **Studio DTP Academicon,**
e-mail: dtp@academicon.pl, dtp.academicon.pl
Redakcja: **Robert Kryński**
Korekta: **Ilona Turowska**
Projekt typograficzny: **Robert Kryński**
Łamanie: **Patrycja Waleszczak**

Na okładce: gipsowe popiersie Kazimierza Twardowskiego wykonane ok.
1930 przez Janinę Reichertównę-Toth (zaginione). Fotografia z Archiwum
Kazimierza Twardowskiego w Warszawie

© Copyright by Wydawnictwo Academicon, Lublin 2021

ISBN: 978-83-953549-7-7

DOI: 10.52097/acapress.9788395354977

Tom powstał w ramach projektu 2016/23/B/HS1/00684 „Miejsce Kazimierza Twardowskiego w kulturze polskiej i filozofii europejskiej”, finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki.

Wydawca: **Wydawnictwo Academicon**
ul. H. Modrzejewskiej 13, 20-810 Lublin
tel.: 603 072 530
e-mail: wydawnictwo@academicon.pl
www: <http://wydawnictwo.academicon.pl/>

Drukarnia: **Elpil**

Spis treści

Słowo wstępne	7
---------------------	---

TWARDOWSKI JAKO KLASYK

JAN WOLEŃSKI

Rola Twardowskiego w filozofii światowej	17
--	----

RYSZARD KLESZCZ

Twardowski – racjonalność, geniusz organizacyjny i mistrzostwo w nauczaniu	49
---	----

JACEK JADACKI

<i>Praeceptor Poloniae</i> . Twardowski w oczach współczesnych mu Polaków	97
--	----

TWARDOWSKI JAKO INSPIRATOR

JAN WOLEŃSKI

Twardowski o czynnościach i wytworach	203
---	-----

ALICJA CHYBIŃSKA

Antycypacja reizmu przez Twardowskiego	237
--	-----

JACEK JADACKI

Szkoła Twardowskiego o metafizycznych implikacjach logiki	253
---	-----

TWARDOWSKI JAKO ANALITYK

ANNA BROŻEK

Twardowski i analiza filozoficzna	271
---	-----

ALEKSANDRA HORECKA

Twardowskiego <i>Logika dla medyków</i> a Polska Szkoła Filozofii Medycyny	299
--	-----

JACEK JADACKI

Wkład Twardowskiego w rozwój logiki w Polsce	325
--	-----

TWARDOWSKI JAKO ANTYIRRACJONALISTA

DARIUSZ ŁUKASIEWICZ

Analiza relacji między filozofią, nauką a światopoglądem w ujęciu Twardowskiego	347
---	-----

JACEK JADACKI

Twardowskiego postulat klarowności w oczach antyirracyjalisty	385
---	-----

TWARDOWSKI JAKO POLITOLOG

RYSZARD MORDARSKI

Czy Twardowski uprawiał filozofię polityki?	409
---	-----

JACEK JADACKI

Patriotyzm – od Twardowskiego do Bocheńskiego	429
---	-----

TWARDOWSKI JAKO PEDAGOG

TADEUSZ CZEŻOWSKI

Twardowski jako nauczyciel	463
----------------------------------	-----

WOJCIECH RECHLEWICZ

<i>Non multa, sed multum</i> . Idee pedagogiczne Twardowskiego	469
--	-----

JACEK JADACKI

Twardowski jako historyk filozofii starożytnej	531
--	-----

Wykaz nazwisk	563
---------------------	-----